

Remissvar: En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

En väl fungerande sjukförsäkring är en viktig jämställdhetsfråga. Kvinnor har ett högre ohälsotal än män och är sjukskrivna i mycket större omfattning. S-kvinnor är positiva till många av förslagen som utredningen presenterar för att göra sjukförsäkringen tryggare och mer mänsklig.

Normalt förekommande arbete

S-kvinnor anser att begreppet "normalt förekommande arbete" är problematiskt eftersom det, som utredningen konstaterar, rör sig om jämförelser mot en fiktiv arbetsmarknad där ett arbete inte behöver konkretiseras. Att en försäkrad kan avslås sin grundläggande rätt till sjukpenning med hänvisning till ett arbete som kanske inte finns är oacceptabelt. Att vidga begreppet till "angivet normalt förekommande arbete" är därför ett steg i rätt riktning. För att förslaget ska få den positiva effekt som utredningen vill uppnå vill vi dock tydligt understryka vikten av att Försäkringskassan i betydligt högre utsträckning än idag träffar de försäkrade, individuellt utreder deras behov och möjligheter att ta ett anvisat arbete. Risken är annars att dagens problem kvarstår, dvs att en försäkrad hänvisas till ett arbete som ingår i en yrkesgrupp i Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK), men att det inte finns ett konkret arbete som passar den försäkrades arbetsförmåga.

Undantag från omställningskravet

I likhet med utredningen anser S-kvinnor att undantag för att skjuta upp bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete har tillämpats alldeles för strikt. Att till exempel kräva en omställning av en försäkrad när en upptrappning av arbetstiden redan påbörjats eller en rehabilitering pågår är vare sig försvarbart eller lönsamt.

S-kvinnor stöder utredningens förslag att personer från 62 års ålder inte ska omfattas av omställningskravet. Vi anser också att det är bra att bedömningen mot normalt förekommande arbete ska skjutas upp om "övervägande skäl" talar för återgång hos arbetsgivaren inom 365 dagar eller "hög grad av sannolikhet" talar för återgång i arbete hos arbetsgivaren inom 550 dagar.

Psykisk ohälsa

Personer med psykisk ohälsa är en särskilt utsatt grupp inom sjukförsäkringen. De har generellt svårare att bevisa sin sjukdom, vilket inte betyder att de är mindre sjuka.

Under senare år har sjukskrivning till följd av psykisk ohälsa, som ångest och depression, ökat och är i dag den vanligaste sjukskrivningsorsaken för både kvinnor och män. Bland kvinnor står de psykiska diagnoserna för över 50 procent av sjukskrivningarna och särskilt drabbade är yngre kvinnor.

Att sjukskrivningstiden vid psykiska diagnoser generellt sett är längre jämfört med övriga diagnoser är en viktig fråga att beakta i utformandet av en trygg sjukförsäkring. Det är därför extra allvarligt att personer med psykiska diagnoser sällan har bedömts ha särskilda skäl att skjuta upp bedömningen mot normalt förekommande arbete. För denna grupp kan ett krav på omställning inte sällan förvärra sjukdomen, vilket varken individen eller samhället tjänar på.

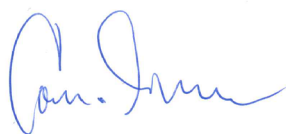
Rehabilitering

Utredningen lyfter fram att Försäkringskassan har ett övergripande tillsyns- och samordningsansvar för rehabilitering. Samtidigt konstateras att Försäkringskassan sällan tar ställning till rehabiliteringsbehovet och att få åtgärder för att underlätta återgång i arbete genomförs.

S-kvinnors delar denna bild och ser allvarligt på bristen till rehabilitering. Vår uppfattning är att en individanpassad rehabilitering måste ges betydligt större utrymme inom sjukförsäkringen än vad som är fallet idag och att den måste komma i ett tidigt skede av sjukskrivningen. Det tjänar alla på.

S-kvinnor delar utredningens förslag att vid bedömning av rätten till rehabiliteringsersättning ska arbetsförmågan inte bedömas mot normalt förkommande arbete.

Stockholm 2020-03-23

Carina Ohlsson
Ordförande Socialdemokratiska kvinnoförbundet